MONTØRFORUM

MEDLEMSBLAD FOR ELEKTROMONTØRENES FORENING - AVD. 113.

N·E·K·F

TEKNOLOGI – VÅR FREMTID

Nytt medlemsblad!

OVERTID?

NEI TAKK!!

Elektrikere TAR ikke arbeid fra hverandre

1
1991
1. ÅRGANG

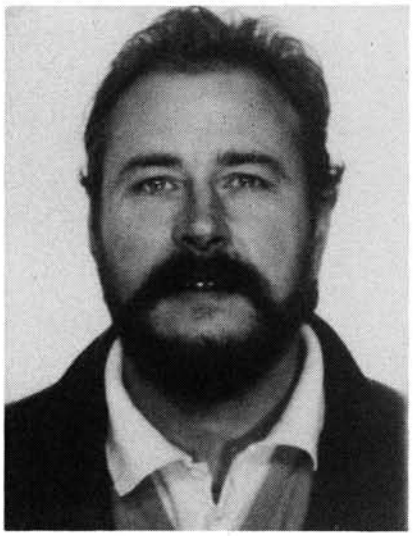

Leder Elektromontørenes Forening avd. 113, Ove Toska.

INNHOLD

Velkommen til informasjon og debatt 3

Gjestespalte 4

Akkordkurs i Førde 4

Pensjonisttur 5

Landsmøte 6

Debatt: Det store underslaget 8

Nye forskrifter 9

Om EF 9

Halvårsmøte i representant skapet ... 10

Forsidebilde: Avd. 113's fane.

LEDER:

Endelig er vi på banen med et eget medlemsblad for Elektromontørenes forening, og det føles godt.

Mediautvalget har hatt en noe lav profil de siste årene etter at «På linjen» på Puddefjord Radio ble slutt. Med dette medlemsbladet akter vi nå å styrke informasjonen til våre medlemmer, men informasjonen skal ikke bare være enveis, vi ønsker nemlig også synspunkter og tilbakemeldinger fra våre medlemmer. La det være en utfordring til oss alle.

Arbeidsledigheten er fortsatt høy og vil nok holde seg høy lenge.

Bygg- og anleggsvirksomheten vil være på et lavmål til godt ut i 1992.

Innen oljerelatert virksomhet vil vi få et oppsving i den nærmeste tiden og som vil vare et par år. Det er viktig at vi nå benytter de arbeidsrotasjoner som har vært kjempet fram og at vi tar opparbeidet avspasering etter hver tur. Likeså må bruken av overtid begrenses til å følge arbeidsmiljølovens bestemmelser. Dette vil gjøre at vi som *er i arbeid ikke* tar arbeid fra våre arbeidsløse kamerater.

Nye forskrifter for elektriske bygningsinstallasjoner trer i kraft fra 1. januar 1991. Dette krever at vi som arbeider med elektriske installasjoner må gjøre oss kjent med de nye forskriftene. Mange har vært på kurs, men slett ikke alle, og det er grunn til å rope et varsku her.

Det er elektroinstallatørenes plikt å holde sine saksbehandlere og montører oppdatert til enhver tid, og i det ligger det en klar forpliktelse til å sørge for at montørene får den opplæring i de nye forskriftene som er nødvendig.

Dette skriver Ivar Landsvik, det stedlige el. tilsyn i et innlegg lenger ute i bladet, og det er derfor viktig at de som ikke har vært på kurs nå *må* ta dette opp med installatøren.

Vi nærmer oss nå slutten på det gamle året, og jeg vil takke alle for det året som vi har bak oss.

Det har vært et vanskelig år og arbeidsledigheten har båret preg på oss alle. Vi har vært nede i en dyp bølgedal lenge nå, og nå krever vi at regjeringen setter inn alle krefter for å bekjempe arbeidsledigheten i det nye året.

Utgitt av: **ELEKTROMONTØRENES FORENING - AVD. 113**
Adr.: Kalfarvei 71 - 5018 Bergen
Tlf. (05) 31 23 70
Ansv. red.: Ove Toska
Mediautv./ redaksjon: Erik Grytdal, Åge Blummenfelt, Morten Mjeldheim, Ove Toska.
Opplag: 1.800
Sats, repro, trykk:
Prent a.s - Bergen

N·E·K·F

TEKNOLOGI – VÅR FREMTID

Vi er alle kamerater . . .

Velkommen til informasjon og debatt

ERIK GRYTDAL

Mediautvalgets formål er å være avd. 113's forlengede arm i mediasaker generelt, bl.a. sørge for at de vedtak og uttalelser som avdelingen gjør tilflyter medlemmene og offentligheten i den grad dette har interesse. Mediautvalget mener at utgivelsen av et eget medlemsblad, slik avdelingen i Oslo og andre gjør, er et viktig bidrag til å løse denne oppgaven. Så har da også styret gitt oss klarsignal til å sette igang.

Men la det være sagt med en gang, denne første utgaven fyller ikke de ambisjoner vi setter oss når det gjelder det videre arbeidet. Vi forutsetter at vi etterhvert vil kunne utvikle bladet til å bli bedre både innholdsmessig og rent teknisk, og også øke sidetallet.

Informasjonsmessig er det viktig at forståelsen for avdelingens arbeid økes, og dette løses best ved at arbeidet i styret og de styrende organer, samt avdelingens mange utvalg profileres. Dvs. at i hvert fall de viktigste sakene får en så brei dekning at det gjør det mulig for de fleste å gjøre seg opp en mening. Dette bør bidra til å sikre en korrekt tilbakemelding til styret fra medlemmene.

Innholdsmessig er redaksjonens og bidragsyternes valg av emner avgjørende for om bladet blir liggende på et vanlig klubbavisnivå, eller om det kan bidra til debatt som kan gi gjenklang ut over avdelingens grenser. Mediautvalgets rammebetingelser spiller selvfølgelig også inn i denne sammenhengen.

Men det ligger også en annen viktig oppgave foran oss som interesseorganisasjon, nemlig å påvirke de vedtak arbeidsgiverne og de politiske myndigheter fatter.

Store utfordringer? Javisst. Men vi tenker oss også litt lettere stoff, og her tar vi gjerne imot bidrag. Øverst på denne sida vil vi gjerne ha en tegning eller et foto. Vi ønsker kontakt med noen som har dette som hobby. Videre noen som vil presentere ungdomskultur, gjerne rock. Avdelingen dekker ikke bare Bergen, hjelp til distriktsstoff er også ønskelig. Vi tar gjerne imot krysordoppgaver o.l.

Velkommen til kontakt med mediautvalget.

GJESTESPALTE

Klubbleder ved EB Industri & Offshore Walther Berg.

Vil med dette komme med en liten stemningsrapport sett med utgangspunkt i EB Industri og Offshore.

Vi som selskap har nettopp gjennomført en omorganisering der også dette har medført at totalt 29 av våre timelønnede er sagt opp.

Dette er med bakgrunn i at det over tid har gått mange ledige, og det i den nærmeste tid frem til Mai—Juni heller ikke er nok arbeid til å kunne opprettholde full sysselsetting.

Uten at dette er blitt fremhevet er det fra min synsvinkel er en av grunnene innføringen av ny lov (Lov om lønnsplikt under permittering). Det viser seg at for å unngå lønnsplikten, reduserer bedriften de ansatte til et minimum for at de skal være sikker på at de kan holde alle kontinuerlig i arbeid.

Dette vil så medføre at mange vil gå arbeidsledige, og ved økt ordremasse for den enkelte bedrift vil behovet ved større aktivitet i første rekke bli dekket opp av overtid for de som er igjen, eller det blir kompensert med prosjektansettelser. Dette er en stor fare og en uheldig utvikling som vi må være på vakt mot.

Denne loven rammer i første omgang bygg og anlegg der det er store variasjoner i oppdragsmengde, samt størrelsen på oppdragene.

Det har vært fokusert på de negative sidene, samt arbeidsledighet i stor utstrekning den siste tiden, men det er nødvendig samtidig å ta med noe som også er positivt.

Det vil bli en ganske stor investering i Offshore sammenheng framover, som utvilsomt vil gi en oppsving i arbeidssituasjonen i vårt område utover i 90 årene.

Det kan her nevnes at i Nordsjøen vil det fra 1990 til 1995 gjennomsnittlig bli investert hvert år for 14.000 millioner dollar eller med kurs på kr. 6,- vil dette bli 84 milliarder kroner. 30 milliarder er på Norsk sektor, 54 milliarder på engelsk sektor. En del utbygginger er også ventet på land, her kan nevnes terminal på Kalsneset i Øygarden, en utvidelse på Kårstø samt en mindre på Mongstd.

Dette kortfattede innlegg er basert på Oljerelatert utbygging, og gir på sikt en god sysselsettingseffekt for også vårt fag.

Vil med dette ønske Avd. 113 til lykke med den nye avisen og ønsker at de neste utgavene kan meddele en oppgang i sysselsettingen og at optimismen for det som kommer er voksende.

Med hilsen Walther Berg
Klubbleder EB Industri og Offshore

Akkordkurs i Førde

ÅGE BLUMMENFELT

Siste helgen i November arrangerte avdelingens tariff-utvalg et akkord- og organisasjonskurs på Førde hotell i Førde. At det er meget stor interesse for kursene som vi arrangerer viste søknaden på over 60.

Det er sikkert mange av leserne som ikke har hørt om kurset, det er fordi vi ber klubbene velge søkere. Så hvis du for ettertid ønsker å komme på akkord-kurs så må du snakke med din klubbleder.

Kurset startet fredag ettermiddag, med et tema som dessverre er meget aktuelt for tiden. Nemlig lov om lønnsplikt under permittering, samt om regler for pemittering generelt.

Kursdeltakerne oppdaget raskt at det er forskjell mellom det som er arbeidskontoret's regler og det som står i hovedavtalen. Arbeidskontoret forlanger nytt permitteringsvarsel hvis du har vært i arbeid mer enn fire uker, mens hovedavtalen sier at du skal ha nytt varsel hvis du har vært i arbeid. Det var ikke alt vi ble enige om, men det som er sikkert er at vi må forholde oss til hovedavtalen som er den viktigste delen av avtaleverket vårt.

Det neste vi hadde var tariffene on/offshore, her var det Ronald Rooth fra forbundet som var foreleser. Dessverre kom han uten sine innledninger. Takket være flyselskapene stod de igjen på en eller annen flyplass.

Lørdagen gikk med til å behandle del 1 i akkordtariffens bestemmelser, samt at vi hadde besøk av LO sekretæren i Sogn og Fjordane for å orientere om hovedavtalen.

Resten av kurset gikk med til å jobbe i grupper. Vi hadde tilslutt en liten runde med kurskritikk. Det kom frem litt forskjellige synspunkt, men det kan vel sies at vi burde vært litt grundigere på del 1, og at offshore tariffen med fordel kunne vært kuttet ut.

Det er alltid litt vanskeligere å beregne et program på forhand, men vi i tariffutvalget er alltid lydhøre ovenfor deltakerne, slik at neste kurs skal om mulig bli enda bedre.

Pensjonisttur i elektromontørenes forening

Over et 40 talls pensjonister tilhørende vår forening, la ut på en rundtur i Bergensregionen, med start fra Vestre Torggt. Turen foregikk i en behagelig turbuss, og første stopp var hotell Admiral i C. Sundtsgt., hvor en bedre frokost ble servert.

Deretter la vi ut på en rundtur i Stor-Bergen. Her vil vi nevne Sjøfartsmuseet, der vi fikk en god innføring i hva sjømannsstanden måtte tåle under siste krig, og også hvordan den andre parten så på sitt ansvar. Et «gufs» fra en tid vi helst ikke vil oppleve igjen!

Siden bar det i bussen om Danmarksplass ut mot Ytre Laksevåg, hele tiden under Martin J. Rasmussens kyndige kommentarer. Vi fikk et godt innblikk i hva som har skjedd i nærsamfunnet, både på godt og vondt.

Etter å ha besøkt Bergens nye bydeler, stoppet vi på «Suitell Edvard Grieg», hvor et bugnende koldtbord ventet oss. Etter et hyggelig opphold der, gikk turen via Bergens øst- og nordlige områder tilbake til sentrum.

Et flott tiltak av vår gamle fagforening hvor dette og andre lignende arrangement, fyller vår overgang til pensjonisttilværelsen med en rekke gode minner.

Asbjørn Jakobsen

Fra lunchen ved Brekkestranda på pensjonistturen.

Gruppearbeid fra Akkordkurset i Førde.

Landsmøte 5.—10. oktober 1990

Arbeidsledigheten ble tatt på alvor på landsmøtet

Distrikt 8's representanter ved landsmøte. 1. rekke: Odd A. Hansen, Atle Teigland, Torunn Hilde Nesse, Åge Blummenfelt, Walter Berg, Arne Michelsen. 2. rekke: Stein Matre, Ove Toska, Jan O. Andersen. 3. rekke: Vidar Ankervold, Hans Lundevall, Anders Aarsand, Svein Å. Simonsen, Jan M. Horgen. 4. rekke: Jan Skjerve, Jarle Agdal. Henry Tverberg og Øistein Hidle ikke tilstede.

OVE TOSKA

Først må jeg få si at jeg syntes landsmøtet var svært positivt. For en som var med i 1986 og som uvilkårlig sammenligner må jeg si at vi har gjort store framskritt.

Det ble et svært samlende landsmøte som ikke ble preget av «sektortenkning» slik som landsmøtet i -86 ble. Begge de store sektorene offentlig og privat var denne gangen innstilt på å unngå nettopp dette.

I 1986 var distriktsordningen og kontingent av bruttolønn de store sakene. Denne gang skulle distriktsrådsordningen evalueres, og det sammen med omlegning av forbundets indre organisasjoner, tariffpolitikken, angrepet på heis/kgl. res. samt arbeidsledigheten var på forhånd regnet som de store sakene.

Nå ble det ikke helt sånn, og jeg skal skrive litt om de viktigste sakene og temaene som var framme og starter med

Organisasjonsdebatten:

Prøveperioden fra -86 med distriktsrådordningen har for mange distrikt vært så positiv at noen diskusjon for og mot distriktsråd, ble det ikke.

På et tidspunkt var det fare for at sektortenkningen skulle melde seg igjen, og det kom i en en sak som distrikt 1 hadde levert forslag på, nemlig å gå over til representantskapsordning i landsstyret. Dette for å gjøre landsstyret mer representativt i forhold til medlemsstokken, og å kunne gi landsstyret større oppgaver. Det ville gi oss i distrikt 8 mulighet til å fordele representantene bedre geografisk samt ta større hensyn til grupper som for eks. olje.

Nå ble ikke dette forslaget vedtatt, men det er helt klart at dette forslaget vil komme igjen i 1994. Motstanden denne gang kom fra offentlig og de små distriktene, og var rettet mot økonomi og at de store distriktene ville få for stor makt. Et paradoks når vi vet at de små distriktene ønsker at de større distriktene skal være «lokomotivene» som driver oss framover, men da må de små og være villig å gi de store distriktene mulighet til å være slike lokomotiv.

Under organisasjonsdebatten kommer også vedtektsendringer og spesielt forslaget om fri kontingent for arbeidsledige ble en viktig sak som engasjerte mange.

Ved den endelige avstemningen under organisasjons debatten og vedtektenes endringer ble landsstyrets innstillinger enstemmig vedtatt med noen få endringer.

Dette gikk på at hovedkassererstillingen ble opprettholdt og at kontingentfritaket for arbeidsledige har sin virkning fra 15. oktober. Ellers er det viktig å få med seg at landsmøtet vedtok å slutte seg til høyeste sats på grunnforsikringen i Samvirke.

Arbeidsledigheten ble tatt på alvor på landsmøtet — og fritak for kontingent for arbeidsledige viser bl.a. dette.

Debatten rundt arbeidsledigheten bar også preg av at folk var utålmodige og ville se resultater.

Arbeidsledigheten — angrepet på heis og Kgl. res. — og inntektspolitikken ble satt i høysetet om tirsdagen da Yngve Hågensen skulle innlede om tariffpolitikken.

Nå startet dramatikken tidlig da det kom inn en bombetrussel 5 min. før Hågensen skulle på talerstolen, og vi måtte rømme Folkets Hus.

For Hågensen ble det en tøff start på dagen, da han etter sitt eget innlegg måtte sitte i 1 1/2 time og høre innlegg etter innlegg dømme tariffoppgjøret -88 og -90 nord og ned, samt at ikke noe av det LO lovet i -88 slo til.

Med så mye kjeft må jeg si at Hågensen taklet dette landsmøtet godt. Spesielt da han erkjente at moderasjonslinjen ikke hadde gitt de resultater som var ønsket og at resepten framover ville bli noe annerledes. Og da Hågensen på invitasjon fra landsmøtet takket ja til å være med i demonstrasjonstoget til

Arbeidsdepartementet var det et viktig signal til NEKF.

For demonstrasjonen den tirsdagen ble nok høydepunktet på landsmøtet. Demonstrasjonstoget som gikk fra Folkets Hus og til Kristin Clemet's departement, der en løpeseddel med protester angående den høye arbeidsledigheten og angrepet på Kgl. res. ble overrakt.

I spissen for toget gikk Yngve Hågensen og Gunnar Grimnes foran over 300 medlemmer som sørget for at demonstrasjonstoget virkelig ble lagt merke til. NRK fjernsynet var der og det må sies at NEKF virkelig fikk maks ut av denne markeringen. Kristin Clemet har satt mye inn på å splitte fagbevegelsen mot heismontørene og Kgl. res., og dette har definitivt ikke lykkes. Tvert imot i vårt forbund har angrepet fra Kristin Clemet ført til en samling som lover godt for framtiden.

Kampen mot arbeidsledigheten er jobb nr. 1 sa Hågensen og for oss alle i fagbevegelsen er det den viktigste kampen fagbevegelsen har stått ovenfor på mange år. Vi må få snudd utviklingen og få ledigheten på retur. Først da får vi et godt og trygt samfunn.

Valgene siste dagen er svært ofte rene plankekjøringen. Når valgkomiteen legger fram sin innstilling blir den som oftest akseptert fullt ut. Når da valgkomiteen denne gang la fram en delt innstilling var det straks duket for kampvoteringer og spenning.

Kampvoteringene kom på plassen som sektorleder for studie/opplysning og til forbundsstyret. Til valget som sektorleder var det 3 kandidater og etter andre valgomgang var det klart at Kjell Solberg ble valgt som sektorleder. Terje Skog ble av heismontørene lansert til forbundsstyret og i kamp med Odvin Rødal vant Terje Skog med knappest mulig margin. Etter disse spennende valgomgangene gikk resten av valgene som plankekjøring og Åge Blummenfelt leder i distrikt 8 ble valgt inn som vårt landsstyremedlem.

Administrasjonen i NEKF ble etter valget bestående av:
Leder:
Gunnar Grimnes, offentlig gj.v.
Nestleder:
Anders Kristoffersen, privat (ny)
Sektorleder:
Erik Quist, offentlig
Sektorleder:
Gunnar Andersen, privat
Sektorleder:
Kjell Solberg, studie/oppl.
Hovedkasserer:
Rolf Solberg Thorsen, privat

Alle landsmøter har sine store opplevelser/overraskelser, og det fikk vi også denne gangen. Da Åge Aleksandersen og Bjørn Afzelius inntok scenen i Folkets Hus var salen fullsatt og mange ventet spent. Ville vi få høre de kjente låtene? Jo, de kom i tur og orden, og salen sang med. En stor opplevelse og «Takk til avdeling 1» som gjennom sitt engasjement i Nicaragua var kontaktene som fikk dette til. At landsmøtet etter denne konserten bevilget kr. 50.000,- til kulturprosjektet Casadra i Nicaragua gjør at kanskje flere avdelinger ser viktigheten av å drive internasjonalt arbeid.

Landsmøtet 1990 varte i nesten en uke og svært mange saker var framme. Svært mange hadde forberedt seg godt til landsmøtet og holdt gode innlegg. Selv om så mange engasjerte seg i debattene ble landsmøtet gjennomført på en svært god måte og vi slapp unna lange kvelds- og nattmøter.

Et positivt og samlende landsmøte.

Pause under landsmøtet. Fra venstre: Atle Teigland, Åge Blummenfelt, Walther Berg, Odd A. Hansen, Martin J. Rasmussen.

Det store underslaget

Frp.s C. I. Hagen har bl.a. uttalt at Norge er et klasseløst samfunn. Nå tror jeg knapt nok at Hagen selv tror det han her sier. Det spiller heller ingen rolle i denne sammenhengen. Det at lederen for pengemaktens parlamentariske talerør her i landet, i det hele tatt uttaler seg slik, sier litt om Hagens evne til å ta tida på pulsen, og sette rammer for samfunnsdebatten.

Enda mer, uttalelsen illustrerer ganske godt at noe har blitt borte i tidens løp, og da mener jeg ikke klassesamfunnet. Eiersiden i samfunnet har sakte men sikkert gjort seg skyldig i kanskje det best planlagte og frekkeste underslag i hele etterkrigstida, nemlig av arbeiderbevegelsens kultur og historie.

Hvordan har dette skjedd? Det vil nok falle mange tungt for brystet, men innenfor fagbevegelsen har det faglig/politiske samarbeidet med Arbeiderpartiet også bidratt til en fortrengning av deler av arbeiderbevegelsens historie, og dermed også lagt forholdene noe åpne for denne typen underslag. Ja, så effektivt har dette vært at selv ledende krefter innenfor AUF ønsker å kvitte seg med deler av sine egne kulturhistoriske tradisjoner.

Men hovedårsaken er likevel at storkapitalen sjøl bevisst har planlagt og satt denne strategien ut i livet. Intellektuelle, med næringslivstopper over hele verden som kunder, gjør faktisk sitt levebrød (sikkert et godt et også) av å utarbeide teorier og metoder for å styrke storkapitalens innflytelse, og med særlig sans for «Union Busting» — fagforeningsknusing.

Hvordan arter så denne strategien seg her til lands? Jeg skal prøve å gi noen eksempler som sikkert er lett gjenkjennelige:

Gjennom reklamen ved sponsing av idrett og kultur. (Jfr. Lillehammer-OL, reklame TV osv.) Gjennom firmafester og julegaver med firmaets logo. Gjennom private (bedriftsinterne) sosiale ordninger, (pensjonsordninger, barnehageplasser osv.) Gjennom tilbud om kjøp av aksjer i egen bedrift. Og ikke minst gjennom en storstilt satsing på egne informasjonsavdelinger, som bl.a. utgir et utall av bedriftsaviser/magasiner.

Ved hjelp av disse presenteres bedriftens vedtak og strategier i et ensidig fordelaktig lys. Konflikter blir tilslørt og fagbevegelsen usynliggjort. Kjøp og salg av bedrifter presenteres som udelt positive. Ikke en gang språket får være i fred, selv om jeg fremdeles har til gode å høre arbeidsfolk omtale det å få sparken som «fristilling», eller kalle spekulasjonsgevinster for «friske penger».

Bert Hardy's «Wigan 1938» er blitt selve *bildet* på arbeidsløsheten i England i 30-åra, og viser ydmykelsen og resignasjonen blandt arbeiderne under depresjonen. (Campbell - Wigan Pier Revisited).

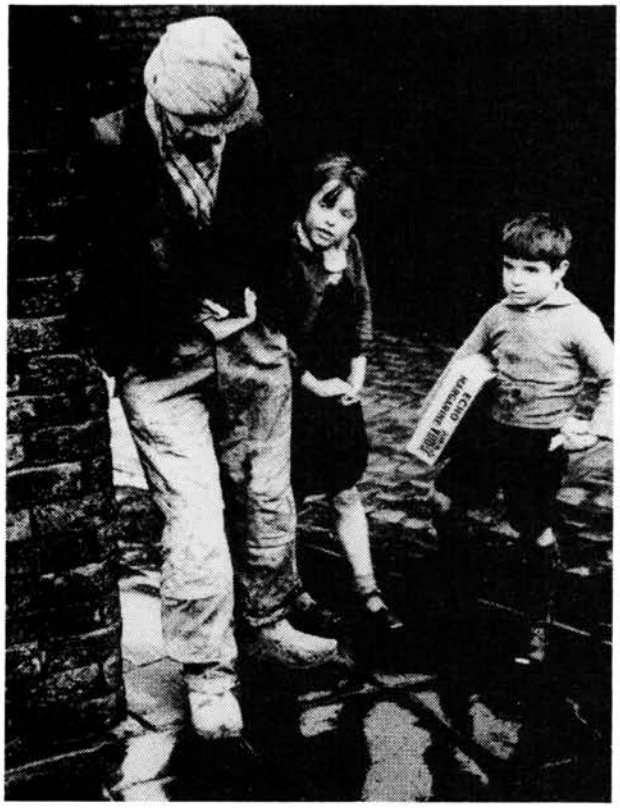

Underslag: Hard Times, Soft Looks — reklame i et motemagasin 1983. (Campbell -Wigan Pier Revisited).

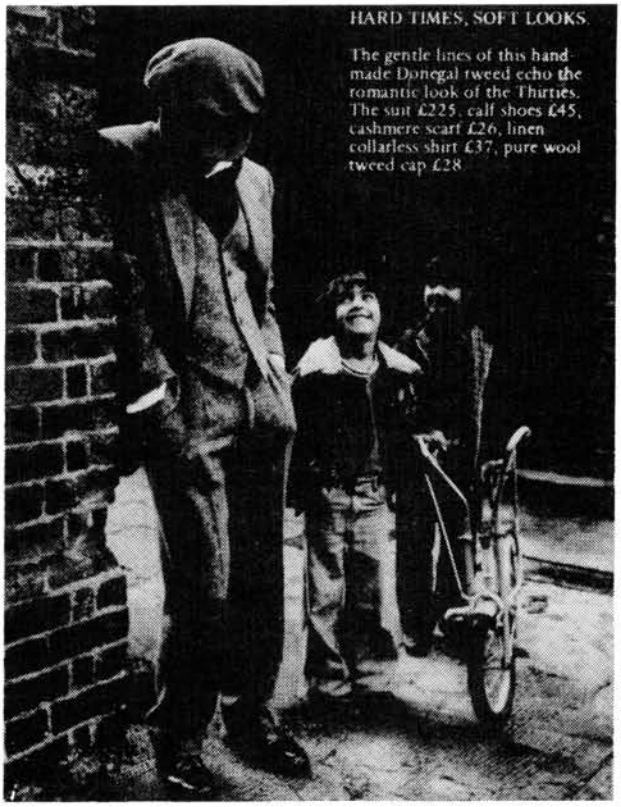

Ivar Landsvik, Det Stedlige Eltilsyn:

Nye forskrifter trer i kraft 1. januar 1991

Den nye utgaven av Forskrifter for elektriske bygningsinstallasjoner er basert på de internasjonale normene IEC og CENELEC:

I sin oppbygning er den lik de internasjonale normer, slik at dagens FEB avviker sterkt fra någjeldende forskrifter når det gjelder oppdeling og paragrafsummering og en del krav er også uendret.

Som nevnt ovenfor trer den i kraft 1. januar 1991. Inntil denne dato gjelder FEB 1988 utgaven. NVE har imidlertid som et alternativ gitt muligheter å ta i bruk den nye FEB utgaven allerede fra det tidspunkt den foreligger. Det er en forutsetning da, at 1991 utgaven må brukes i sin helhet. Tar installatøren 1991 utgaven i bruk må han opplyse om dette på forhåndsmelding av installasjonen.

Den nye FEB tar sikte på at ved planlegging av en elektrisk installasjon skal det påsees at mennesker, husdyr og eiendom blir beskyttet mot fare og skader ved normal og fornuftig drift og bruk.

De nye FEB vil derfor i høyere grad legge vekt på bruk av vern mot jordfeilstrøm, overspenning og nullspenning.

I bad og badebasseng vil det for installasjoner i område 2 bli krav om jordfeilbryter med utløserstrøm høyst 30 mA.

I områder hvor en er plaget med atmosfæriske overspenninger på luftlinjene vil det bli krav om overspenningsvern ved inntaket. I vårt forsyningsområde benyttes både TN og TT system. Når det gjelder TN system, er det etter de nye FEB tillatt kun å bruke TN-S system i bygningsinstallasjoner med nominell spenning opptil og med 230/400 V. Unntatt er områder for medisinsk bruk og for nødstrømsforsyning.

I de installasjoner i vårt forsyningsområde som er strømforsynt via luftnett, altså TT system vil det bli krav om jordfeilbryter. I systemene TN-S og TT er det krav om utkopling ved første jordfeil.

I de tilfelle berøringsspenningen er større enn 50V i TN-S system vil sikringen i de fleste tilfelle være et tilstrekkelig vern.

Når det gjelder utjevningsforbindelser til avløpsrør vil det bli krav om tilfredsstillende elektrisk ledende forbindelse til innsiden av avløpsrør av isolerende materiale.

Dette er kun noen få eksempler på endringer av krav som den nye FEB inneholder. På grunn av dens spesielle oppdeling og paragrafnummerering må en regne med god tid til gjennomlesning, skal en bli kjent med den nye FEB og på hvilken måte den skal praktiseres.

Det er elektroinstallatørenes plikt å holde sine saksbehandlere og montører oppdatert til enhver tid og i det ligger det en klar forpliktelse å sørge for at montørene får den opplysning i den nye FEB som er nødvendig.

Det Stedlige Eltilsyn har siden årsskiftet 1988/89, da målstyring ble vedtatt introdusert ved Bergen Lysverker arbeidet ut i fra et målstyringsdokument.

Målstyringsdokumentet inneholer en opplisting av de viktigste satsingsområdene for DSE med tilhørende målformuleringer og som danner grunnlaget for DSE sin virksomhet. Blant de mål som DSE har vedtatt for 1990, er å innlede dialog med installatørene om å få flyttet målerne ut fra boligene og plassere dem på sentrale lett tilgjengelige steder.

DSE vil også ta initiativ til å innkalle rådgivende ingeniører, installatører og montører for å diskutere opplæring i driftsforskrifter for elektriske anlegg. DSE vil også avsette tid til å samarbeide med det elektrotekniske miljø i Bergen og Eltilsynet 4. distrikt og utarbeide en plan for hvordan intern og ekstern informasjon og opplæring skal ivaretas ved iverksettelse av nye FEB.

På denne måten vokser myten om det klasseløse samfunnet. Det som er godt for bedriften er godt for arbeidsfolk. Basta.

Svimlende summer blir brukt til dette formålet. Et av Norges største konsern innen elektro utgir blandt flere, et hovedmagasin med et opplag alene på hele ca. 36.000 + 7.000 på engelsk. Forbundets eget fagblad Elektrikeren kommer til sammenlikning ut i et opplag på ca. 30.000.

I en sånn sammenheng blir påstander om fagbevegelsens makt meningsløse. Her i ligger også den største utfordringen på organisasjonssiden i avdelingen vår. Den som eier historien har selve nøkkelen til å styre utviklingen i framtida.

Nå må avdeling 113s historie skrives, og den må danne basis for skoleringsarbeidet og et framtidig kulturarbeid.

Årsmøtet -91 må slå dette fast, og bevilge nødvendige midler. La oss ta historien vår tilbake. Nå.

Erik Grytdal

Om EF

ÅGE BLUMMENFELT

Helgen 21.—23. August arrangerte Oslo Transportarbeiderforening en stor konferanse om EF. Det var en konferanse hvor fagforeninger fra hele landet var invitert. Det var åpenbart et tema som slo an, for det møtte 250 deltakere fra 150 fagforeninger. Fra vår forening møtte Jarle Agdal og Åge Blummenfelt. Det var hentet innledere fra Storting, fagbevegelse og samfunnslivet forøvrig. Mye av konferansen gikk ut på å lære om fakta, og spesielt nyttig var etter min mening foredragene som tok for seg konsesjonslovene og de pågående EØS forhandlingene.

En viktig diskusjon som gjennomsyret konferansen var om vi først og fremst skulle se på om de problemene vi står overfor skal de løses med overnasjonalitet, eller om må vi beholde den nasjonale suvereniteten for å kunne løse de problemene vi står overfor. Den spalteplassen som jeg her har til rådighet gjør det ikke mulig å komme noe videre inn på de diskusjonene som foregikk, men jeg vil slå fast to viktige lærdommer fra konferansen.

Vi er nødt til å gå konkret inn på hva et EF medlemskap vil bety for oss som er arbeidere.

Vi må diskutere EF spørsmålet grundig i fagbevegelsen.

Kanskje en sak for årsmøtet.

mer enn 110 representanter fra klubbene til debatt og vedtak. Representantskapet i distriktsavdelingen er med sin størrelse og tyngde et av de viktigste diskusjonsfora på hele sektor IRI. Representantskapet avholder normalt to møter i året, der et er årsmøtet.

På sine årsmøter velger klubbene representanter til representantskapet i Distriktsavdelingen. Innkalling til representantskapet er basert på de mel-dinger om representer som sendes fra klubbene. Klubbene representeres etter følgende skala :

Inntil
8 medlemmer 1 representant

Inntil
20 medlemmer 2 representanter

Inntil
40 medlemmer 3 representanter

Inntil
60 medlemmer 4 representanter

Inntil
80 medlemmer 5 representanter

Slik fortsetter oppover med 1 representant påbegynte 30 medlem.

Styret

Størrelsen på styret og hvordan representasjonen blir er selvfølgelig et nøkkelspørsmål i et nytt og sammenslått distrikt. Det velges 9 styremedlemmer slik vedtektene tilsier, og det velges 4 vara til styret. Det som blir det helt nye er at alle vara blir innkalt til styremøtene, og får være med på hele behandlingsprosessen. I de tilfellene det blir avstemminger med mindretall og flertall vil bare de «9 valgte» få stemme.

Hvis vi tar alle 13 (styret + vara) under en skål, kan vi tenke oss følgende representasjon, som er basert på en kalkulasjon over hvordan medlemmene fordeler seg i dag. Det er alltid forskyvninger i medlemsmassen, og derfor vil medlemsgrunnlaget endre seg. Det er også slik at en ikke bare kan velge ut i fra tall, men også utfra konkrete personer. En må derfor ikke ta tallene nedenfor som en evig sannhet.

De ansatte distriktssekretærene i organisasjonen (2 stk), møter på styrets møter.

Valgområde	*Styremedl.*	*Vara*	*Nr. rekkefølge for vara*
Bergen & Hordaland:	5	2	3'dje - 4'de
Stord & Sunnhordaland:	3	1	2'dre
Sogn & Fjordane:	1	1	1'ste
Til sammen:	9	4	

Blant disse finnes de 3 landstyremedlemmene.
Valgkomiteen i distriktsavdelingen syr sammen et forslag til styre, som er basert på disse retningslinjene. Valgkomiteen må også ta hensyn til en lik fordeling mellom representanter og vararepresentanter.
Valg av leder, nestleder, sekretær og kasserer forgår ved særskilte valg, i henhold til vedtektene.

Arbeidsutvalget

Styret nedsetter et arbeidsutvalg (AU) som møtes jevnlig, minst en gang hver måned. AU tar opp saker må løses i løpet av kort tid eller som er av administrative saker eller saker der AU har fått mandat av styret til å løse.
AU består av leder, nestleder, sekretær, kasserer. Distriktssekretærene møter i arbeidsutvalget.

Landsstyret

Distrikt 8 velger 3 representanter og 6 vara til landsstyret. Valgene fordeles slik:

Valgområde landsstyret

1. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   1. rep
2. Stord/Sunnhordaland:
   2.rep
3. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   3. rep
4. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   1. vara
5. Stord/Sunnhordaland:
   2. vara
6. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   3. vara
7. Stord/Sunnhordaland:
   4. vara
8. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   5. vara
9. Bergen/Hordaland/Sogn & Fj:
   6.vara

Utvalg og komitteer

Distriktsavdelingen har en rekke faste utvalg, som velges på årsmøtet. Tariffutvalg, Studie og fagutdanningsutvalg, Skips og olje utvalg, HMS utvalg, Medieutvalg.Utvalgene har normalt 7 medlemmer og det velges ikke varamedlemmer. Et av medlemmene i utvalget skal være styremedlem.
Utvalgene utarbeider selv forslag til formålsparagraf, som godkjennes av årsmøtet. Utvalgene skal vært år legge frem forslag til arbeidsplan og budsjett. Utvalgene lager beretning ved årets slutt. At utvalgene får styre etter vedtatte budsjett og arbeidsplan betyr at utvalgene får relativ stor betydning og stor innflytelse i organisasjonen.
Representantskapet kan når som helst nedsette andre utvalg som har til hensikt å løse en spesiell oppgave.

Valgkomiteen

Valgkomiteen består av 5 årsmøtevalgte representanter, 2 fra Stord, Sunnhordland, og 3 fra Bergen/Hordaland/Sogn & Fjordane. Styrets representant kommer i tillegg.

Studie og fagutdanningsutvalget

Er ansvarlig for studievirksomheten til distriktsavdelingen. Studieutvalget planlegger kursvirksomheten for hele året. Utvalget følger opp saker knyttet til fagutdanningen.

Skips og oljeutvalget

Distrikt 8 et tyngdepunkt innen skips og olje installasjon. Utvalget behandler saker som er knyttet til sektoren. Utvalget har god kontakt med skips og olje miljøene i Rogaland og Møre og Romsdal.

HMS utvalget

Utvalget tar for seg spørsmål knyttet til helse miljø og sikkerhet. Spesielt forhold knyttet opp til verneombudenes virksomhet.

På talerstolen klubbleder Aker Elektro, Jan O. Andersen. Til venstre sittende Fellestillitsvalgt i Aker Elektro og Styremedlem i avd. 113 Atle Teigland.

Det ble enstemmig vedtatt at avdelingens aktivitet skal opprettholdes på dagens nivå. Nedskjæringer må ramme andre ting.

Videre ble det vedtatt at styret fortsatt skal ha sine møter på dagtid (mot to stemmer). Forslaget gikk på å spare tapt arbeidsfortjeneste for styremedlemmene ved å legge møtene til kl. 13.00. Dette ville ført til helt uholdbare forhold for styrerepresentanter fra distriktet.

Forslaget om å øke kontingenten ble nedstemt som nevnt tidligere.

Til årets halvårsmøte var det bare innkommet en organisasjonssak. Det var et forslag fra Mediautvalget om at hvert utvalg selv skal sette opp sine budsjettforslag som i god tid skal sendes budsjettutvalget for koordinering til avdelingens budsjett. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Heismontørene har i den siste tiden vært utsatt for et utidig hardkjør fra arbeidsminister K. Clemet (nå eksminister). Ministeren vil ha opphevet Kgl. resolusjon for heismontasje. John Walderhaug, leder i Heismontørenes forening holdt en orientering om situasjonen nå etter Clemets utspill. Han takket for støtte fra elektrikerforeninger over hele landet og advarte samtidig om at elektrikerne er de neste på listen over grupper som ifølge Arbeidsdepartementet skal fratas sine privilegier ved å fjerne Kgl. res. for elektrofaget.

Den nye permitteringsloven er nå satt ut i livet. Det er søkt om unntak fra loven for bygg- og anleggsbransjen. Fiskeriforedlingsbedriftene har i dag et slikt unntak som vi også håper på. Hvorvidt en slik søknad vil bli innvilget gjenstår å se. Den nye loven gir kun rett til trygd i 12 uker i løpet av de siste 12 måneder. Permittering utover dette må betales av arbeidsgiver. Det skal vel ikke mye fantasi til for å forestille seg hva som skjer når arbeidsgiver skal betale permitteringslønn. Det vil nok medføre et ras av oppsigelser. Loven pålegger også arbeidsgiver å betale lønn de første tre dagene i permitteringsperioden, deretter følger tre karensdager før en begynner å motta trygd. De 12 ukene før arbeidsgiver igjen må overta ansvaret regnes fra første karensdag.

Landsmøtereferat og informasjon om den forestående arbeidsledighetskonferansen var neste poster på programmet.

Siste sak var rapport fra LO's miljøkonferanse i Bergen 13.—15. mai i år. Her deltok to representanter fra styret i avd. 113, Åge Blumenfelt og Jan M. Horgen. Dette referatet og diskusjon om temaet ble dessverre bare feid igjennom p.g.a. tidspress.

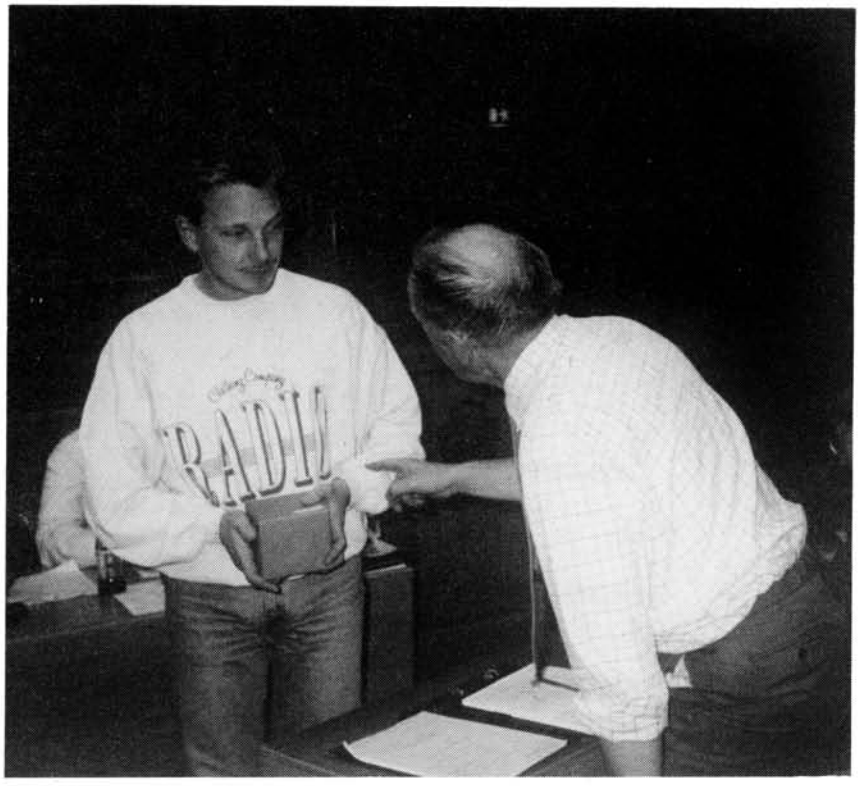

Leder i Heismontørenes fagforening i Oslo John Walderhaug i samtale med forretningsfører i avd. 113 Martin J. Rasmussen på 1/2-årsmøtet i representantskapet.

AVDELINGENS STYRE OG UTVALG

STYRET

Avdelingsleder:	Ove G. Toska, Sønnico
Nestleder:	Jarle Agdal, EBI
Sekretær:	Jan M. Horgen, P & G
Styremedlem:	Walther Berg, EB - IO
Styremedlem:	Bjarne Nygard, Holen Inst. A/S, Sogndal
Styremedlem:	Hans Lundevall, EBI, Førde
Styremedlem:	Atle Teigland, Aker Elektro
Suppleant:	Jan Skjerve, M. O. Mølster, Voss
Suppleant:	Atle Jan Larsen, Kjell Hansen A/S
Suppleant:	Åge Blummenfelt, Sønnico

ADMINISTRASJONEN

Kalfarvei 71
Telefon 31 23 70

Forretningsfører:	Martin J. Rasmussen
Akkordsekretær:	Asbjørn Bratland
Sekretær:	Karin Gjesdal
Kontorfullmektig:	Lillian Hannisdal
Kontorfullmektig:	Liv Berge
Kontorfullmektig:	Le Hang Nguyen

Admin. og org. utvalg:
Ove G. Toska, Sønnico
Hans Lundevall, EBI Førde
Jan O. Andersen, Aker Elektro
Jan H. Larsen, EB - IO
Arne Michelsen, Siemens
Frode Noss, Sønnico

Budsjettkomite:
Alf Knudsen, EBI
Olav Gjesdal, Siemens
Edvin Rosvoll, Hatvik
Martin J. Rasmussen, Adm.

Studieutvalg:
Erik Risholm, Aker Elektro
Torild Gudim, EBI
Lars Arne Kolås, Helland Elektro
Jan Henrik Larsen, EB - IO
Jarle Agdal, EBI

Arbeidsledighetsutvalg:
Ove G. Toska, Sønnico
Jan Henrik Larsen, EB- IO
Johnny Romarheim, Siemens
Jan M. Horgen, P & G
Gunn E. Bjorøy, Sønnico
Erik Risholm, Aker Elektro

Mediautvalg:
Morten Mjeldheim, EBI
Erik Grytdal, EBI
Åge Blummenfelt, Sønnico
Ove G. Toska, Sønnico

Tariffutvalg:
Odd A. Hansen, EBI
Arvid Pettersen, P & G
Åge Blummenfelt, Sønnico
Arne Nesheim, EBI
Asbjørn Bratland, Adm

Oljeutvalg:
Jan O. Andersen, Aker Elektro
Trond Tysse, Siemens
Harald G. Bøe, Aker Elektro
Frode Noss, Sønnico
Walther Chr. Berg, EB - IO
Asbjørn Bratland, Adm.

Aktivitetskalender — Viktige datoer

JANUAR

7. - 8. - 9.	Distriktstariffkonferanse i Stavanger.
14. - 18.	Landsstyremøte i Oslo.

FEBRUAR

8. - 9. - 10.	Samarbeidskonferanse distrikt 8.

APRIL

12.	Årsmøte i avd. 113.

Endel kursvirksomhet er planlagt til våren, ta kontakt med klubbleder.